

รูปแบบของฉันทลักษณ์ที่ใช้ในวรรณกรรมร้อยกรอง

รูปแบบของฉันทลักษณ์ที่ใช้ในวรรณกรรมร้อยกรองที่ใช้กันแพร่หลาย ได้แก่ กาพย์, กลอน, โคลง, ร่าย ซึ่งตามภาษาพื้นเมืองเรียกว่า กาบ, กอน, โคง, ฮ้าย ในวรรณกรรมร้อยกรองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่ปรากฏว่ามีคำฉันท ทั้งนี้อาจเป็น เพราะในภาษาอีสานไม่นิยมใช้เสียง หนัก เบา ที่เรียกว่า ครุ ลหุ ซึ่งไม่สะดวกในการอ่านออกเสียง หรือในการพูด สังเกตจากการตั้งชื่อคนในสมัยก่อนมักจะตั้งชื่อง่าย ๆ สั้น ๆ เป็นคำพยางค์เดียวมากกว่าจะตั้งเป็นคำประสม เช่น สี, คี, มี, ทอง, บุญ, มาก ต่อมาภายหลังที่ติดต่อกับไทยภาคกลางมากขึ้น คนอีสานได้รับการศึกษามากขึ้น มีการพัฒนาความเป็นอยู่แบบใหม่ การตั้งชื่อก็เปลี่ยนไปเป็นคำหลายพยางค์

ชาวอีสานมีนิสัยเจ้าบทเจ้ากลอนมาแต่โบราณเช่นเดียวกับชาวไทยในภาคอื่น สังเกตได้จากหลักการศึกษาคณิตศาสตร์ก็นำมาผูกเป็นถ้อยคำให้คล้องจองเพื่อให้จดจำได้ง่าย เช่น

ถ้าจะเอา 1 + 2 + 3 + 4 + 5 ไปจนถึงจำนวนเท่าใดก็ตาม ให้ใช้หลักว่า

"หนึ่งบวกเข้าของเท่ามาคูณ สองหารเสียหักลงเป็นบน" ตัวอย่าง ถ้าจะบวกเลข 1 ถึง

15 ก็ให้เอา $(1 + 15) \times 15$ ได้ผลลัพธ์เท่าไรให้หารด้วยสอง เป็น $(16 \times 15) \div 2$ ซึ่งจะได้ผลลัพธ์เป็น 120

แม้กระทั่งจารึกประเพณีที่เป็นกรอบประเพณีปฏิบัติของคนในสังคมก็จารึกไว้เป็นร้อยกรอง ดังปรากฏในคำบอกเล่าประเพณีสิบสองเดือน และหลักธรรมในการดำรงชีวิตสิบสี่ประการ ที่เรียกในภาษาพื้นเมืองว่า สิบสองคองสิบสี่ สิบสี่คือ จารึกประเพณี ส่วนคองก็คือ ครอบครอง หรือ คลอง ซึ่งหมายถึงแนวทางสิบสี่ประการในกรณดำรงชีวิต ประเพณีในแต่ละ

¹ราชบัณฑิตยสภาลาว, สันตะลักษณะ (ราชบัณฑิตยสภาลาว . 2513), หน้า 14.

แต่ละเดือน แนวทางแต่ละประการจะได้รับการอธิบายเป็นภาษาของกามภคชน เช่น²
ประเพณีในเดือนนี้

อีกหนึ่งนั้น	พอแต่เดือนนี้ได้	ล้าดวงมาเถิง
ให้พากัน	หาพื้น	สุคนโฮมไว้
อย่าได้	โลกของนี้	มันสิสูญเสียบเล่า
	ชาวและของหมื่น	สืหายเสี้ยงมัยยัง
จงให้	ฟังคองนี้	แนวอนเฮาบอก
	อย่าเอาใจออกแท้	เซ็นฮ้ายสิแล่นเถิง

แปลความหมาย ประเพณีอันหนึ่งนั้น เมื่อถึงเดือนนี้ให้ทุกคนหาพื้นมากองรวมกัน
ไว้อย่าได้ละทิ้งประเพณีให้สูญไป เพราะเคราะห์ร้ายจะมาถึง ชาวของจะสูญหาย จงประพฤติ
ตามกลอนที่เราเขียนบอก

จะเห็นได้ว่า แม้กระทั่งประเพณีอันเป็นเรื่องยากแก่การนำมา ร้อยกรอง กวีพื้น
เมืองก็นำมาเรียบเรียงเป็นร้อยกรองอย่างไพเราะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเพณีในเดือน
สิบ เขียนเป็นกาพย์ไว้ ดังต่อไปนี้³

อีทหนึ่งนั้น พอเมื่อเถิงเดือนสิบแล้วหายกทอดบายบาน
เบิกพลีทำทานทอมาสองซ้า
ซ้าสลากนำไปให้สังโฆทอด
พากันหวังยอดแก้วนิพพานพื้นที่สูง
ฝูงหมูลุงอาปากณาเนืองนอมสง
ศรัทธาลงทอดไว้เป็นทานให้แม่ไป
อุทิศให้ฝูงเขคเปโต
พากันโมทนาสู่คนจนเกลี้ยง

²จารุบุตร เรื่องสุวรรณ, อีทสิบสองคองสิบสี่ ออกอากาศที่สถานีวิทยุกระจายเสียง
แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น วันอาทิตย์ที่ 2 พฤศจิกายน 2518.

³เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

แปลความหมาย ประเพณีอันหนึ่งนั้นเมื่อถึงเดือนสิบเหล่าทายกต้องทำทานโดย
เช่นสรวงบูชาเสียก่อน จึงนำมาให้ทานเป็นสลากภัตถวายสงฆ์ต่อไป เป็นการให้ทานสอง
ครั้ง เพื่อหวังผลนิพพาน เหล่าญาติพี่น้องอุทิศทานให้ทั้งผู้เปรตและผีสงฆ์ ทุกคนต้องทำเช่นนั้น
รูปแบบฉันทลักษณะที่ใช้ในรอยกรองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น แต่ละแบบ
จะไม่แตกต่างกันอย่างเด่นชัดเหมือนของภาคกลาง ถึงแม้จะไกลลาวถึงรูปแบบของฉันทลักษณะตาม
ลำดับต่อไปนี้

1. กาย (ภาพ)

กาย ในภาษาพื้นเมือง หมายถึงของที่มีลักษณะเป็นกลีบบางซ้อนกัน เหลี่ยม
เป็นชั้น ๆ เช่น กายกลาง กายหมาก กายดอกไม้ เป็นต้น

คำว่า กายที่ถือเป็นรูปแบบรอยกรองนั้น น่าจะหมายถึงคำที่มีการ "กาย" หรือ
สัมผัสสัมผัสชั้นซ้อนใคร่ เบี่ยงเบี่ยงงวม เช่นเดียวกับกายดอกไม้ วรรณกรรมของภาคตะวันออกเฉียง
เหนือที่แต่งด้วยกวมมีอยู่หลายเรื่อง ไคแก กายปู่สอนหลาน กายหลานสอนปู่ กาย
พระมณี กายวิทูรมัตถิต ประวัติการใช้คำประพันธ์ประเภทกวมในบทรอยกรองนางสมิมาแต่
สมัยโบราณ เช่น กายเชิงในพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น กายเชิงบองไฟ และกายแหนางแมว

จารุบุตร เรื่องสุวรรณ ให้สัมผัสภาพข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการเขียนกวมว่า
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีหนังสือที่สำคัญอยู่เรื่องหนึ่ง เรียกว่า หนังสือเจื่อง สันนิษฐานว่า
เป็นวรรณกรรมในยุคนั้น เพราะใช้ภาษาถิ่นที่เก่า ยากแก่การเข้าใจ หนังสือเจื่องที่ประพันธ์
ขึ้นนี้มี 2 แบบ คือ

แบบที่หนึ่ง เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวประวัติ หรือบทบาทโดยตรงของขุนเจื่อง
มีผู้สันนิษฐานว่า นักปราชญ์ชาวหลวงพระบางเป็นผู้แต่ง และแต่งเป็นคำโคลงซึ่งอ่านยากมาก

แบบที่สอง แต่งเป็นกวมเชิงไซสำหรับขับร้องรายรำเป็นจังหวะ กล่าวกันว่า
กวมเชิงในหนังสือเจื่องนั้น เกิดขึ้นเมื่อขุนเจื่องระดมพลใหญ่เพื่อจะยกทัพไปที่เมืองแก้ว หรือ
เมืองสุวรรณ ขบวนทัพที่ยกไปในครั้งนั้นเป็นกองทัพใหญ่ ประกอบด้วยกองทัพช่าง 13,000 เชือก
มา 300,000 ตัว พร้อมทั้งไพร่พลโยธามากมาย เนื่องจากทหารที่ไปทัพนั้นเป็นชาวลาว เมื่อ

จากบ้านไปนานก็คิดถึงครูรักและภรรยา จึงหนีทัพไปเรื่อย ๆ ชุนเจียงผู้เป็นแม่ทัพ จึงให้ทหาร
ทุกคนไปชนเอาหินก้อนใหญ่มาเจาะตรงกลางให้เป็นโหลขนาดใหญ่ หมักเหล้าขาวหรือสาโทไว้
ในโหล แม่ทุกว่านนี้ยังมีโหลจำนวนมากยัดตั้งเกลื่อนกลาดอยู่กลางทุ่ง เรียกทุ่งนั้นว่า “ทุ่งโหลหิน”
มีหินที่เป็นโพรงวางกองระเกะระกะ ชาวบ้านยังคงเรียก โหลเหล้าขาวเจียง แม่จะมีการ
หมักเหล้าขาวไว้ดื่ม ทหารก็ยังหนีทัพ ชุนเจียงจึงคิดแก้ไขโดยให้ทหารทุกหมวดหมักเตงกามแข็ง
แข่งขันกัน อนุญาตให้ใช้ภาษาซึ่งมีลีลาทางกามารมณ์ ตลอดจน สุนทรสนาน ได้อย่างเต็มที่
ทหารทั้งหลายเมื่อดื่มเหล้าก็แข็งกามที่ตนแต่งอย่างสุนทรสนาน การหนีทัพมีอัตราน้อยลง

หนังสือเจียงแบบนี้ จารลงในศิลา หรือฉิวไม้ไผ่บางบาง เหมือนใบลานมีสาย
เชือกร้อยไม่นิยมจารลงในใบลาน และห้ามเก็บไว้ในวัดเพราะเป็นเรื่องนอกศาสนา ทุกวัน
นี้ในเทศกาลบุญเดือนหก ในเวลาเช้าบองไฟจะมีหัวหน้าเข้มนำหนังสือเจียงมาคล้องคอแล้ว
เข้มนำโดยอ่านในหนังสือนั้นพร้อมกับทำท่าประกอบ กายที่เข้มนั้นเพื่อความจะไม่สุภาพนัก

เจย เจย เจยหลายหลาย ชาหลายทามหลาย

ชาโตหลายกะวาโตสักหมึก กังแมนแทะซาออกหมากสุก

แปลความหมาย เอว เอว คนชาหลาย หลายพร้อมเต็มหมด แล้วแก้ตัวว่า

ชาหลายเพราะตนเองสักขาให้หลายควยหมึก แต่แท้ที่จริงเพราะเป็นอี่สุกอีใส่ต่างหาก

กามที่ใช้ในวรรณกรรมร้อยกรองภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะดังนี้ คือ -

1. กายวรรคหนึ่งใหม่เพียง 7 คำ
2. คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 หรือคำที่ 7 ให้สัมผัสกับคำที่ 1 หรือ 2,3 ในวรรคที่ 2
3. คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 ให้สัมผัสกับคำที่ 1 หรือ 2,3 ในวรรค

ต่อไป การสัมผัสในกามนั้นในแต่ละวรรคสัมผัสตัวเองนี้ไปเรื่อย ๆ ตัวอย่าง⁴

⁴ อ้างถึงใน จารุบุตร เรื่องสุวรรณ, วรรณคดีภาษาอีสานยุคต้น, บรรยาย
ที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น วันอาทิตย์ที่ 6 ตุลาคม 2517

อมพุทโธ	นะโมเป็นเคา
ชาชิวา	กามพระมนู
พระมนู	อยู่หัวเป็นเจ้า
เวาเมื่อนา	ยังกว้างกว่าหลัง
อนิจจัง	ดูกลานเค็มบาน
อयाชกาน	ปะธิตคองธรรม
โหฬำเพ็ง	ภาวนาอयाชาค

แปลความหมาย โอม ขอเอาพระพุทธรูปเป็นที่ตั้งแห่งจิตใจ ข้าจะเล่าถึงกามพระมนู พระมนูเป็นญาติที่เคารพ จะพูดไปก็ยาวกว่าที่เล่ามา ดูกลานที่อยู่หัวบานเมืองอयाชกานในการปฏิบัติตามศีลธรรม ให้ตั้งใจภาวนาอयाชาคเลย

ในวรรณกรรมร้อยกรองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วรรณกรรมที่แต่งควยกบ มีการวางรูปแบบ 2 ลักษณะ คือ.-

ก.	สาธุสา	ขอบ้อใส่เกา
	ซาพะเจ้า	ชอกาวตำนาน
	เป็นนิทาน	สืบมาแตกอน
	เวาแตกอน	ปางขุนบูน
	กิ่งปะถม	ลงเอากำเนิด
	ลงมาเกิด	ในดินขุมพู
	ขุนบูน	กับนางเอกลี
	โคเป็นใหญ่	ขงเขตเมืองลาว ⁵

แปลความหมาย สาธุ ขอบบ้อขึ้นเหนือหัว ซาพะเจ้าจะกล่าวถึงตำนานซึ่งเป็นนิทานสืบมาแต่โบราณ จะกล่าวถึงเรื่อง ขุนบูน ซึ่งมาเกิดในสมัยแรกหรือปฐมกาล ลงมาเกิดในชมพูทวีป พร้อมกับนางเอกลีมาเป็นใหญ่ในอาณาจักรลาว

⁵ อ้างถึงใน ราชบัณฑิตยสภา, สันตะลักษณะ, หน้า 15..

การวางรูปแบบกบในลักษณะนี้เป็นการแบ่งจำนวนคำในแต่ละวรรคเป็น 2 กอน กอนแรก 3 คำ กอนท้าย 4 คำ เพื่อสะดวกในการอ่านและแบ่งจังหวะ

ข.	ให้ตักบาตรอย่าขาดวันศีล	ให้กินทานจึ่งหันแมออก
	เพิ่นสอนบอกอย่าเกิดโมโห	โตสอนโตฟังเอาจึ่งไค้
	บารบอยู่ไกลบุญนั้นอยู่ไกล	อะวิไสอย่าทำไปหนา
	แนวเหล็กกลาบันดึกหินชา	ฝูงมัจฉาหมายชมน้ำใหม่
	นางนกลไสมาสองกำขวา	นางนกลหมายมาสองบอกชื่อ
	ให้จื่อไวตามฮีตบุญฐาน	ฟังความหลานจื่อเอาเคอเจ้า
	ยกใส่เกาคูณพอบิดา	คุณมารดาบหาอย่าขาด
	อย่าประมาทคุณแก้วทั้งสาม	เข้าไสยามอย่าหักคอกไม้ ⁶

แปลความหมาย ให้ตักบาตรทุกวันพระ ให้สีกานำอาหารไปถวายพระ ไกรซึ่งสอนอย่าทำโมโห ต้องรับฟังไปสอนใจคน บารบนั้นอยู่ไกลแต่บุญอยู่ไกล สิ่งที่ไม่ดีไม่ควรทำ เพราะเหล็กกลาเมื่อถูกหินยอมเกิดไฟ ฝูงปลาขอมพอใจในน้ำบึงใหม่ นกใสรองจะเป็นการบอกนาง นกกระทารองจะเป็นการบอกนางตามทีโบราณเชื่อคือ จงจดจำคำหลานไว้ให้เหอด พูนบุญคุณพ่อแม่กราบไหววอย่าละเลย คุณของพระรัตนตรัยก็อย่าไค้ละเลย เมื่อเข้าในโบสถ์อย่าหักคอกไม้

2. โคง (โคคง)

โคง ในภาษาพื้นเมืองหมายถึง ร่าง ของสิ่งต่าง ๆ โคงที่เป็นคำประพันธ์เก่า จะหมายเอา คำประพันธ์ที่แต่งให้มีระเบียบเป็นแถวตั้งโคงกระดูก เพราะร่างกายของคนมีกระดูกสันหลังเป็นแกนกลาง และมีกระดูกข้างวางเรียงอยู่ทั้งสองข้าง

การใช้โคงในวรรณกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือน่าจะมานานแล้ว ดังเกิดจาก

⁶ จารุบุตร เรื่องสุวรรณ, แบบฉบับของบทกวีอีสาน, บรรยายที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น วันอาทิตย์ที่ 1 กันยายน 2517, หน้า 2

วรรณกรรมเรื่อง ท้าวเจือง เป็นภาษาที่เก่าแก่ยากแก่การอ่าน

โคลงที่ใช้มี โคลง 2 โคลง 3 โคลง 4 โคลง 5 โคลง 6 และ โคลง 7

สำหรับ โคลง 2,3,4,6, โบราณนิยมแต่ง อธิบายลักษณะที่ดีคือเป็นโคลงกลาง เรียกว่า โสลก หรือ โสลก ในภาษากลาง เช่น โสลกหก อธิบายความเชื่อในเรื่องปลูกพืช ตามวัน ตัวอย่าง

ทิดเป็นรากเหง้าหัวดี

จันเคียวาวส้มม่วง

ถนเป็นหมากพัวคคหนา

พุดมีมาลาบาศระ

พะหัดหมากแกเคาแดงปลาย

ศุกเปือกหนาหลายสุดยั้ง

เสาเป็นก้านกิ่งล่างาม⁷

แปลความหมาย ปลูกพืช วันอาทิตย์ ราก เหง้า หัว จะงดงาม

ปลูกพืช วันจันทร์ เถาจะงดงาม

ปลูกพืช วันอังคาร ผลจะคคหนาเป็นพุ่ม

ปลูกพืช วันพฤหัสบดี ผลจะตั้งแคตจนเถาถึงปลายเถา

ปลูกพืช วันศุกร์ เปือกจะหนามากที่สุด

ปลูกพืช วันเสาร์ กิ่งก้าน ว่าถน จะงดงาม

โคลงที่นิยมแต่งเป็นเรื่องราวเท่าที่ปรากฏในวรรณกรรมจะเป็นโคลง 5 และโคลง 7

โคลง 5

ลักษณะของโคลงห้า มีกำหนดดังนี้

⁷ อ้างถึง ราชบัณฑิตยสถาน, ต้นตะลิกษนะ, หน้า 3.

1. จำนวนคำในแต่ละบรรทัด มีเพียง 5 คำ
2. โคงหา 1 บท มี 4 บรรทัด
3. คำสุดท้ายในบรรทัดที่ 1 จะต้องส่งสัมผัสไปยังคำที่ 1 หรือ 2 ในบรรทัดที่ 3 และคำสุดท้ายในบรรทัดที่ 2 จะต้องส่งสัมผัสไปยังคำที่ 1 หรือ 2 ในบรรทัดที่ 4 คำสุดท้ายในบรรทัดที่ 3 จะต้องส่งสัมผัสไปยังคำที่ 1 - 3 ของบรรทัดที่ 1 ในบทต่อไป คำสุดท้ายในแต่ละบทต้องส่งสัมผัสไปยังคำที่ 1 - 2 หรือ 3 ในบรรทัดที่ 2 ของบทต่อไป ดังตัวอย่าง

เมื่อนั้น	ไฉนก่อนเพื่อ	ดมออน
	ดมออนพัก	กึ่งสอย
	คอนถอนใจ	คำคอย
	คำน้อยไฉ	ขเห็น เจ้าเอย
	น้ายอยตาด	คืนมา
	เซนเซนไหล	ผาโค
	กมเขียดอา	อึ่งฮอง
	ตานไคควา	ฟังเสียง ⁸

แปลความหมาย ไฉนเมื่อลมพัด ลมพัดกิ่งไม้หักเป็นริ้วทำให้ใจวามหวน
 จวนใจจะขาด แต่ใครเล่าจะดวงรู
 น้ำไหลย่อยสาดจากเชิงผาไหลกระเซ็นชาน กม เขียด อึ่งตางร้องกระโดดไป
 มา

หากจัดบรรทัดที่ 1 กับ บรรทัดที่ 3 ของแต่ละบทให้เรียงต่อกัน และจัดบรรทัด
 ที่ 2 เรียงต่อกันกับบรรทัดที่สี่ของทุก ๆ บทก็จะได้สัมผัสอีกแบบหนึ่ง คือมีสัมผัสระหว่างบรรทัด
 ทุกบรรทัดไปและสามารถอ่านเข้าใจในข้อความนั้นด้วย

⁸ ท้าวสูงท้าวเจื่อง (มหาเสีลา วีรวงศ์, ผู้ตรวจชำระ) หน้า 22.

โคลง 7

โคลง 7 หรือพืมหาสี่ลา วีรวงศ์ เรียกว่า โคลงมหาสินธุมาลี เริ่มมีใช้เป็นครั้งแรกในวรรณกรรมเรื่อง ท้าวสูง หรี เจือง และต่อมามีใช้กระเสี้ยนกระสาวยในวรรณกรรมเรื่องอื่น ๆ แต่ไม่มากนัก ลักษณะของโคลง คล้ายกับโคลงสี่สุภาพของภาคกลาง ในเรื่องการใช้ เอก โท และการส่งสัมผัส แต่อาจจะไม่เคร่งครัดนัก การใช้คำตายแทนเสียงเอกก็ยึดหลักอย่างเดียวกัน แมว่าหลักไวยากรณ์ เสียงคำตาย และวรรณยุกต์ของภาษาอีสานนั้นเป็นสิ่งที่ผู้เขียนถึงในระยะหลังเท่านั้น

มาดากองกิ่งกาน	งามต
ควงนึ่งแลหลังดู	ชนชอย
หอมฮตหัวชมพ	ถนัคยิง เอียมเอย
ขอบพระคุณเจ้าชอย	ลันดำเสนโท ฯ
จักทานทักใส่เกา	เกสา
หอมยั้งกันนิกา	สุคแหองหลา
จักมีแดงโคคา	ชุยาก พระเอย
หกสีสละสีนระดองฟ้า	มีเสียงนได้เสียงสอง
ภุชรนงนาคนอย	นาคอง
อับพากยคำสายสนอง	นาคเนื้อ
มาลจิงสองกอง	ฮายฮาม คีคาย
พอแต่เอาทานเผอ	ชานอยยั้งไถน ⁹

3. ฮาย (ราย)

ฮายในภาษาพื้นเมือง หมายถึงการส่งสำเนียงที่ยาว ๆ อย่างโหยทวน ว่างเวง เช่น เสียง ชะนี หรือ เสียงนกเงาแนวร่องเมื่อจวนสว่าง โบราณเรียกว่า นกเงา อานกอน หรือนกฮายไม ชะนีร้องเมื่อจวนสว่าง เรียกว่า ชะนีฮายไม

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 24

ตั้งปรากฏในเรื่องท้าวสูง หรือขุนเจือง ว่า

“สายไม้หวานอง อ้าคอน :

โดยปรกติ สายมักจะไต่ในคำสุขวิชัยศรี หรือ เทศน์ เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งในรสพระธรรมวินัย

ลักษณะของสาย

สายที่ไต่ในวรรณกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี 2 แบบ คือ.-

ก. สายสำหรับสุขวิชัยศรี มีลักษณะใกล้เคียงกับรายโบราณในภาคกลาง ตรงที่จำนวนคำในแต่ละวรรค 5 คำ และคำสุดท้ายในแต่ละวรรคจะส่งสัมผัสไปยังวรรคต่อไปจนจบใจความดังตัวอย่าง¹⁰

สี่สี่คิทธิพระพอน

บวอนอะคิเรก

เอนกกะเคธา

ไชยฆังกะลา

มหาสิริมังคะเลค

สาคตะเพคพอมอากม

ขุนบสมปุนแตงแลว

ใหลูกแกวออกกิมเมือง

วิคธิเรื่องทะรงแทน

มอนแมกมะหากูณ

ขุนแฉกตาแตงแลว

ใหลูกแกวลงมา

¹⁰ อ้างถึงใน ราชบัณฑิตยสภาดว, สันตะลักสนะ, หน้า 30.

เป็นราชา สืบสร้าง
เมืองมิ่งกว้างมากอง
ขุนเจืองปองเป็นโชค
ไต่โลกยอมลือชา

ทรงอำนาจาวายอดยิ่ง
เป็นเจ้าจอมมิ่งเมืองแมน
แสนเมืองมาชวยคำ
ม่อนช้ำคุณคง

พะยาจักทรงทศราด

พามมะนาคเลาแถมพอน

แปลความหมาย สิ่งที่เป็นมงคลทั้งหลาย จงถวายพระพรแด่พระองค์ให้มี
เดชานุภาพมากหลาย มีชัยชนะเป็นมหาสิริมงคล มีวิชาอาคม ขุนบุนจะอภิเษกโอรสให้
ครองนครไทรทองพระอนุภาพในราชบัลลังก์ เวลานั้นเป็นมหามงคลพระยาแดนสงพระโอรส
ไ้มาเป็นราชาครองเมืองใหญ่ ไ้ขุนเจืองมีอำนาจเลื่องลือไปทั่วโลกทั้งสาม ทรงอนุภาพ
ไม่มีใครเทียมเป็นใหญ่ในเมืองแมนไ้ท้าวพระยาแสนเมืองมาชวยคำชู้ บัดนี้เป็นมหามงคล
ราชาจะขึ้นครองราชย์ พราหมณ์ ก็สวดถวายพระพร

ข. ฮายสำหรับเทศน์ มีปรากฏในมหาชาติ ส่วนวนลีสาน และวรรณกรรมเรื่อง
อื่น ๆ ที่แต่งขึ้นเพื่อใช้เทศน์ จำนวนคำในแต่ละวรรคจะมีตั้งแต่ 5 - 15 คำขึ้นไป การส่ง
สัมผัสอาจจะรับกันข้ามวรรคก็ได้ ไม่เคร่งครัดนัก เช่น

ศรีอนุวัตรเลิศล้ำสิทธิเกษมมงคล
อระตะธรรมเืองแจ่มนระพานทองยอด
อัญชูลีเศียรบัวอริยะสงฆ์เหนือเกษ

มิ่งคะลนะนาโดพระยอดคุณถวายนวม
ศิวะโมกข์สูงแจ่มในพื้นแผ่นดินไตร
คุณปิตุมาตุเรศไ้ไพรระนมไหว้โลกคือ

4. กอน

กอน ในภาษาพื้นเมือง หมายถึง ไม้ที่พาดเรียงกันบนแปสำหรับวางเครื่อง
 มุงหลังคา กอนที่หมายถึงรอยกรองประเภทหนึ่งนั้น น่าจะถือเอาคำที่เรียบเรียงเป็นแถวตั้ง
 กอนเรือน กอนที่นิยมแต่งในวรรณกรรมภาคนี้คือ

ก. กอนลำ เป็นคำกอนที่แต่งเพื่อใช้แสดงหมอลำ ลักษณะที่พิเศษแตกต่าง
 จากกอนประเภทอื่น คือ กอนลำจะมีการสัมผัสระหว่างวรรคตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อความไพเราะ
 ของน้ำเสียง แต่ในการแสดงหมอลำนั้น อาจจะใช้คำประพันธ์ประเภทอื่น เช่น กาบ หรือ
 กอน อานที่ไพเราะ เช่น กอนดั่งขลุ่ยขลุ่ยเคื่อง กาละเกดเคื่อง มาเป็นเนื้อร้องก็ได้

ลักษณะของกอนลำมี 2 อย่างคือ

ก. 1. กอนกัศ เป็นคำกอนที่ใช้สัมผัสในและสัมผัสนอกให้ต่อเนื่องกันไปจน
 จบอาจเติมคำบุรพบทเขาได้อีกตามใจชอบ จำนวนคำในแต่ละวรรคอาจเป็น 7 - 13 คำก็ได้
 ดังตัวอย่าง¹¹

พั้งเคอเจ้า	ขมาเลียนอินเขียน
พี่มาเวียน	จนทางเป็นโศก
เหี้ยวขามโลก	จนหัวเขาคอน
นัมแต พี่มาวอน	มานอมมาเหนียว
นางก็เอียบเกี้ยว	ความหมั่นสันยา
ตัวให้เด็กเวลา	มาเสียคายคอก
คันขมกเป็นตั้งของบบอก	มาแต่หัวที่
อันนั้นา เวากันมาตั้งมี	หมคยาตั้งหมื่น
จนวาชันไคยมัน	เหี้ยวขันเหี้ยวลง
เรือนของบอกลง ๆ	เอามหรือบอ
คันชิวาวาย	ก็ไหวมาสา
ชิโคหมคสงกา	ความช่ายหมายมาด
เชินนองเวาไหซาค	คักทอนฮอนดิน

¹¹ อ้างถึง ราชบัณฑิตยสถานลาว สันตะธุกษณะ หน้า 16

๑๑หมื่น เป็นมาตราชั่งน้ำหนักของชาวอีสาน หนึ่งหมื่นมีสิบสองกิโลกรัม

แปลความหมาย ฝั่งเด็กน้อง บุ่งคงามคั่งพระอิทร์เขียน ที่มาหาจนตนเป็น
 รong กองขามป่าจนหัวเขาฟ้าลา ตั้งแต่พี่มาออนวอนรักน่านอง น้องก็ไม่เอาใจใส่ในคำข่ม
 สู้ญญาหลอกให้พี่เสียเวลา ถ้าไม่รักทำไมน้องไม่บอกตั้งแต่ครั้งแรก พี่เสียเวลามาทั้งปี หมก
 มุหนีไปหลายทีโลกรับ ขอโทษน้องบอกตรง ๆ ว่าจะรักพี่หรือไม่ พี่จะไล่ไม่สงสัยไม่มุ่งหวังต่อ
 ไปอีก ขอเชิญน้องผูกไทเค็ดขาด ตัดสินใจไปเลย

ก. 2 กอนเขียน กอนลำแบบนี้ มีลักษณะคล้ายกับกอนอ่านคือ ต้องแต่งให้ครบ
 ทั้ง 4 วรรค ในบทหนึ่ง ยกเว้นบทขึ้นต้น และกอนเขียนจะต้องใช้คำเอก คำโท ประจำให้ถูก
 ตามแผนผัง คือ คำเอก 6 แห่ง คำโท 5 แห่ง ใช้คำตายแทนคำเอกใดกฎเกณฑ์ นั้นบอกราย
 จะแต่งใจถูกต้องอย่างเคร่งครัด

วรรคที่ 1	○ ○ ○	○ ○ ○ ○
วรรคที่ 2	○ ○ ○	○ ○ ○ ○
วรรคที่ 3	○ ○ ○	○ ○ ○ ○
วรรคที่ 4	○ ○ ○	○ ○ ○ ○

การส่งสัมผัสในกอนเขียนนั้นต้องใช้สัมผัสนอกให้ติดต่อกันไปทุกบท

ตัวอย่าง¹²

บทขึ้นต้น	วรรคที่ 1	มาเห็นหน้า	สายตาฟาลวง
		เจ้าผู้ชายขอกดวง	คิ่งส่วยเกิงส่วย
บทต่อไป	วรรคที่ 2	เหลียวเบิ่งนิ้วแลบส่วย	งามสิ่งเห็นสิ่ง
	วรรคที่ 3	นี่แหล่นอแนวหญิง	หนอพระอินเองยง
	วรรคที่ 4	กอกมป่อง	สองตาไหลเลือด
	วรรคที่ 5	พอล่านเขียนชีกไว	โนแป้นแปนทอง
		สองฝ่ายแกม	ออนซอนนวนจัน
		ออกเป็นมันยี่ยม	แยกมาหัวยาม
		งามเหลืออลน	เกินคนโลกดุ่ม
		ชุมพวกเฮาตมุน	บมีเสี่ยวตองชน

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน

แปลความหมาย โศภนองดูงามคนท่า นองข้างขาวเหมือนตัวคว่างรูปร่าง
 อรชรงามเหลือเกิน มองคนนั้นก็เปรียบงามเหมือนลำเทียน นี่แหละผู้หญิงที่พร้ออินทรียของ
 กอก็กลมเป็นป่อง ตาหึ่งก็กว้างวับเหมือนเขียนไว้ในแผนที่ทอง สองแก้มก็นวลงามเปล่งปลั่ง
 ในยามยิ้มแย้ม งามเกินคนในโลกมนุษย์ พวกเราไม่มีโครงการเท่าเดียวของเส้นขนนางเลย

นอกจากนี้ยังมีวัชพืชพันธุ์กอนลำเฉพาะชนิดด้วย เช่น กอนลำทางยาว กอน
 ลำเตย และกอนชันลง เป็นต้น แต่กอนลำที่สำคัญและมีปรากฏในวรรณคดีทั่วไปได้แก่กอนตัด
 และกอนเขียน ส่วนกอนลำทางยาว กอนลำเตย และกอนชันลงมีปรากฏในวงการหมอลำที่ต่าง
 ขึ้นในปัจจุบัน

ก. 3. กอนลำทางยาว เป็นกอนลำจังหวัดสุราษฎร์ธานี โศภนอภัยอารมณ
 กรำกรวดูกิดัง เช่น กอนลำของหมอลำบุญเที่ยง การขึ้นตนกอนลำประเภทนี้ จะทอดเสียงยาว
 วังเวง เช่น

โอย. โอย โอย ท่าเอ๋ยท่าของสะโคตคง
 ยามลาลงไปแล้วผู้ใดนอสีเมื่อส่ง
 เมื่อออกทงกว้าง ๆ สนิมนาวเข้าไต่กัน
 หนาวในในทรวงเอ๋ย (ทอดเสียงยาว)

แปลความหมาย โอดะเนอ ฟารองคำรามลัน เมื่อเลิกลาลงเจที่ไปแล้ว
 โกรนะจะไปส่ง เมื่อไปถึงทุ่งกว้างจะไกลซัดกันเหมือนลมพัดค่นาวเขาหากัน หนาวในอก
 เหลือเกิน

ก. 4. กอนลำเตย เป็นกอนลำที่มีจังหวะเร็ว สนุกสนาน คลกนอง กอนลำเตย
 มีหลายทำนอง เช่น เตยธรรมดา เตยหัวโนนตาล เตยหนึ่งตะลุง เตยพม่า เตยโขง มีชื่อตาม
 ทำนองที่รับมา เช่น เตยพม่า ก็เลียนแบบ ทำนองเพลงของพม่า กอนลำเตยที่ยกมาเป็นตัว
 อย่างนี้ เป็นลำเตยธรรมดา¹³

¹³ ธรรมสารวอชนมหาสารคาม, สมบัติอีสาน, หน้า 8.

ฝ่ายชาย

เจ้าหลาบหลาย เป็นเมียนายคือสีทอง
 เป็นเมียนายกองแคทหาย เป็นเมียอายกองชูแนว
 สิบคนมานั่งแทนแสนคนมานั่งเฝ้า บป่านเงาของเงามาเลื่อม
 แสนคนมานั่งล้อม บป่านเงามานั่งนำ

ฝ่ายหญิง

อันคำผู้ชายนี้ บเป็นตาเพิ่งเชื้อ
 ยานมาตัวหลอกล่อ พอไคแลวหนายแหง
 ผู้ชายจึงนอง บสมทองเทพกลิ่น
 สมแต่ชาซวงไซ พอไคเพิ่งแกมบุญ
 นั้นและนาขวัญเมืองนา ฉันทอลาไกลแลว

แปลความหมาย

ฝ่ายชาย เจ้าผู้คงคามเหมาะสมที่จะเป็นภรรยาของเจ้านาย แต่เป็นภรรยา
 เจ้านายจะเหมาะเพียงบางประการ ถ้าเป็นภรรยาของพี่จะเหมาะสมทุกอย่าง หญิงอื่นสิบคน
 แสนคนมานั่งเฝ้าไม่เท่าเงาของน้องมาราย หญิงอื่นแสนคนมานั่งล้อมก็ไม่เหมือนน้องมานั่งควย

ฝ่ายหญิง นำคำชายนั้นไมนาเชื้อคือ เกรงแจะมาหลอกนอง พอไคเซชม
 แลวกั้หนาย กนซีเทรอย่างนองหรือจะเหมาะกะบรูพทองบองนั้นเหมาะแจะจะเป็นคนไซ เพื่อไค
 อาศัยไบบนบุญของพี่เท่านั้นแหละซีเอย

ก. 5. กอนเกริ่น เป็นกอนยอยที่ไซพูดเกริ่นกอนจะเริ่มคำ เนื้อหาของกอน
 จะตองให้สัมพันธ์กับบทคำ ตัวอย่าง¹⁴

หงส์กาคำ	บินเลยบนำกำ	อยู่ลายลาย
หนาวในทรวง	คือสีบาป่วง	น่านองแลว
เหลืองใบแก	อคสาเวานำแน	เคอนองเอย
หวายแค้นวัง	บไคเอ็นสั่ง	บเมื่อแลว

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

แปลความหมาย หงส์และกาคำ บินเลียนนำคำอย่างมากมาย ฟี่หนาวในทรง
แพมจะเป็นยาเพราะกิดถึงน้อง น้องจงผูกกับพียงเกิด ถ้าฟี่ไม่โคสังความถึงน้องฟี่จะไล่จากไป

ข. กอนอาน

กอนอาน หมายถึงเอาคำกอนที่แต่งเป็นเรื่องยาว ๆ ไซสำหรับอ่านสู่กันฟัง เพื่อ
เป็นนิทาน หรือคติสั่งสอนใจ ส่วนใหญ่จะเป็นชาดกใน 50 ชาดก หรือปัญญาสชาดกที่กว้นำมา
แต่งใหม่ในรูปของรอยกรอง เช่น กาละเกด สังข์ศิลป์ชัย ไกแก้ว กอนอานมีอยู่ 2 อย่างคือ

ข. 1. กอนอานธรรมดา หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า กอนอักษรสังวาส หลัก
เกณฑ์ในการแต่งกอนอาน คือ ต้องแต่งให้ถูกต้องตามวรรคตามบทดังนี้คือ

1. กอนอานบท 1 ใหม่ 4 วรรค แต่ละวรรคใหม่จำนวนคำที่เป็น
เนื้อห้อย 7 คำ นอกจากนั้นอาจจะเพิ่มบรรพบท หรือคำเสริมเข้าข้างหน้าได้ 2 - 4 คำ
คำบรรพบทส่วนใหญ่จะเป็นคำจำพวกต่อไปนี้ เท่านั้น, เมื่อนั้น, บัดนี้, ทว่าก็, นางก็, ยามหนึ่ง,
ปางเมื่อ, ฟังยิน, ฟังเนา เป็นต้น และอาจเพิ่มคำสร้อยต่อขางท้ายได้ประมาณ 2 - 4 คำ
เพื่อเน้นใจความให้เด่นชัดยิ่งขึ้น คำสร้อยส่วนใหญ่ได้แก่คำเหล่านี้ แดะเยอ, น้องเอ๋ย, ฟี่เอ๋ย,
ต่อแล้ว, แทะแล้ว, แฉนา, พุนเยอ

ฉะนั้น จำนวนคำในแต่ละวรรคอาจจะมีตั้งแต่ 7 คำ - 13 คำ

2. ต้องใช้คำเอกโทใหญ่ถูกต้องตามที่ไฉนแผนผัง คือคำเอก 6 คำ คำโท 5 คำ

3. การส่งสัมผัสในกอนอานแบบนี้ ไซเฉพาะสัมผัสในและสัมผัสอักษร

เท่านั้น จึงเรียกกอนอักษรสังวาส ไม่นิยมสัมผัสนอก กอนแบบนี้จะไซแต่งหนังสือผูกทั่ว ๆ ไป
เป็นที่นิยมมาก แต่แต่งไม่สูงจะถูกคัดตามระเบียบนัก มีดูอยู่เรื่องเดียวคือเรื่องสังข์ศิลป์ชัย
เท่านั้น

แผนผังกอนอานธรรมดา หรือกอนอานอักษรสังวาส

วรรคที่ 1	0	0	0	0	0	0	0
วรรคที่ 2	0	0	0	0	0	0	0
วรรคที่ 3	0	0	0	0	0	0	0
วรรคที่ 4	0	0	0	0	0	0	0

วรรคที่ 1 สัมพะ กอด เกี้ยว กอน เกา มา แดง
 วรรคที่ 2 เท พา ะ วาด พนม ไพ กวาง
 วรรคที่ 3 บุน ยวง ย้ง เชา แคน คาว หึ่ง
 วรรคที่ 4 ส้ง ดวง นาย ฉัน บา กอน ปา
 หลังเห็น ไม ลาว ลม เลียน ฮอม เชา ฮอม
 พู ทอน เลาะ เลียบ พะนอง นำ นอง
 เห็น ผา กวาง เชา คำ คอย คำ
 คอยนี้ อีน แคงทัง กู โฮ้ง ฮุง ฮ้อง

ข. 2. กอนอานวิชชุนมาดี กอนอานแบบนิตางจากกอนอานธรรมชาติที่การใช้
 สัมผัส เพิ่มสัมผัสสอกระหวางวรรคให้เกาะกายกันไป ตามคำอธิบายสวนล่าง

ตัวอย่าง¹⁵ เมื่อนั้น พูระนาคทาวญวน ควงสวน
 บุนคำควนคอยแล สองนอง
 เสา๊ก มำงันหลินลวงสาว สิบาว
 กายเพอนพองพันพอม ฟำหลาย
 จักกล่าวไห้ชอมสั่ง แนนสม
 หมอโหนดทายบอกมา มวนพอม
 ฮมฮมสอยสาวดี สุมขาว
 เขาวราชญ์คองคอม กูเขียน

1. คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัสกับคำที่ 1 - 5 ของวรรคที่ 3
2. คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสกับคำที่ 1 - 5 ของวรรคที่ 4
3. คำสุดท้ายของวรรคที่ 3 สัมผัสกับคำที่ 1 - 5 ของวรรคที่ 1
 ในบทต่อไป
4. คำสุดท้ายของวรรคที่ 4 สัมผัสกับคำที่ 1 - 5 ของวรรคที่ 2
 ในบทต่อไป

¹⁵อ้างถึงใน ราชบัณฑิตยสถาน, สันตะลักษณะ, หน้า 10

การสัมผัสที่ถือว่าไพเราะในบทร้อยกรอง

1. กำหนดทวยสระ

1.1 สระเดียวกันเรียงกันอยู่ 2 คำ เรียกว่า "เคียง" เช่น

ที่โสกกั้นคั่นคั่นผันหา	อาลัยตึกชำซอนกอนเกียง
วันเคียงค้อยสั้นคอยาวยว้าง	ที่คณิงฮอคน้องหมองไหม้เมื่อยมะโน

1.2 สระเดียวกันเรียงกันอยู่ 3 คำ เรียกว่า "เทียบเคียง" เช่น

กิดฮอดชู้ญอยู่ทางไถ	หัวใจหักทว่างวางทางอ้าย
---------------------	-------------------------

1.3 สองสระเรียงกันสระละ 2 คำ เรียกว่า "ทบเคียง" เช่น

นับแต่ มาไถนองทอง	ปอนนอนเปี้ยว
จิตที่ ยังเกี้ยวผันผัน	เกี้ยวเหนี่ยวนำ

1.4 มีสระอื่นคั่นกลาง 1 คำ และปนอยู่ปลายบท เรียกว่า "เทียบแอก" เช่น

เล็งคอกไม้	ก้านกายนางกาย
กวงกันลับ	คอกซอนแรมซอน
ภูธรท้าว	เดินเคียงคั่นเคียง
ชามขอบขัน	เมื่อขันของขัน

2. กำหนดทวยพยัญชนะ

คือ เอาพยัญชนะตัวเดียวกันหรือจำพวกที่มีสำเนียงคล้ายกัน ซึ่งเรียกว่า อักษรคู่เป็นคำกาย เช่น ข ค, ถ ท, ส ช, ผ พ, ฝ ฟ, ห ฮ, และ หล ล, ทว ว, ทย ย, เหล่านี้ เป็นคน มีลักษณะดังนี้

2.1 พยัญชนะเดี่ยวเรียงกันอยู่ 2 คำ เรียกว่า "คู่" เช่น

พ้งยีนฟ้าสนั่นนำ	เบยเบิก บัวระพา	พุ่นเขอ
นับแต่	ภูธรรุน	ราชลง ลาไท
พระกั	หอมพลผาย	เวทา หลายหลั่น
	มะโนนาถไท	ทวงผัน ฝ้ายหลั่ง ฯ

2.2 พยัญชนะตัวเดียวเรียงกันอยู่ 3 คำ เรียกว่า " เทียมคู่ " เช่น

คึกคึกฮอน	ฮมยั้งแสนย้า
เพาะเพื่อ สองแพงพัก	พากันไกล้า
คอนคอนน้ำ	ชละทีนองอาม
คึกแองฮอน	แสนชั้นแสนชมอง ฯ

2.3 พยัญชนะตัวเดียวเรียงกันอยู่ 4 คำ เรียกว่า " เทียมรด " เช่น

พื่อจากเจ้าพื่อ	พอยเฮียม
ฮวัญฮยาฮอนฮอนฮอน	องแกว
เจียมแต เฮาหมายหมั้นหมายมา	สมสู
ชมชั้นแล้วลาแล้ว	พื่อจักเมื่อ ฯ

2.4 พยัญชนะเดียวกันเรียงกันอยู่ 5 คำ เรียกว่า " เทียบรด " เช่น

กากองกานแกมกิง	บัวทอง
ทุกวันตุไคหุม	เห็นหน้า ฯ

บางที่ใช้พยัญชนะเดียวกันถึง 6 หรือ 7 คำก็ได้ ยิ่งเป็นการดี เช่น

มาทมสอชมสอง	สมสู
มาจวบเจ้าแพงข้าง	ข้างจา ฯ
พื่อ มาทอนทาวพอมพ่า	ชมสนุก
โอยโอยอันอ่าวโอย	เอาอ้าง ฯ

2.5 พยัญชนะ 2 ตัว เรียงกันทีละ 2 คำ เรียกว่า " พบคู่ " เช่น

พางพางฟ้าพันซ้อ	วาตา
เมืองเมืองสุรยสองคอย	ควางฟ้า
สมมะนาคอยคิงเฮียม	ฮักพื่อ
ไถอุนนึ่งหน้า	หมิ่นกะสัน ฯ

๒.๖ พยัญชนะ ๒ หรือ 3 ตัว เรียงกัน แล้วมีพยัญชนะอื่นกั้นกลางอีก 1 คำ เรียกว่า " แซกคู่ " เช่น

	ภูว ^๑ ระนาถ ^๒ นอย ^๓ ยัก ^๔ พี	เซ ^๑ ียงเก ^๒ วรี ^๓ อ
	ค ^๑ อนค ^๒ อนค ^๓ ค ^๔ ชูล ^๕ ว	เด ^๑ ย ^๒ ช ^๓ อง
ป ^๑ าน ^๒ นี้	ละ ^๑ อ ^๒ เน ^๓ อ ^๔ น ^๕ ง ^๖ ป ^๗ าง	พ ^๑ ระ ^๒ ที่ ^๓ ภู ^๑ ษ ^๒ ี
ดี ^๑ แต่	เก ^๑ ื่อน ^๒ เ ^๓ ื่อ ^๔ แจ ^๕ ง ^๖ เจ ^๗ ร ^๘ ี ^๙ ย ^{๑๐} ร ^{๑๑} ฟ ^{๑๒} ้า	ส ^๑ อง ^๒ ใ ^๓ ส

๒.๗ พยัญชนะ 2 ตัว เรียงกันแล้วมีพยัญชนะอื่นคั่นกลาง ๑ คำ เรียกว่า " แซกรด " เช่น

บ^๑้อ^๒จ^๓ต^๔ัง^๕อ^๖อ^๗ย^๘ู่ เป็น^๑ตัว ได้^๒แล้ว
ก^๑อง^๒ก^๓ัน^๔ล^๕ค^๖ม^๗อ^๘ค^๙อ^{๑๐}ย^{๑๑} ค^๑อม^๒เจ^๓้า ฯ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย